

Færder nasjonalpark

ST 4/21 a

Dato: 02.03.21

Skilting i Færder nasjonalpark, og bruk av leverandør

Designmanualen for Norges nasjonalparker (og verneområder) setter klare krav til design, farger og størrelse på ulike typer skilt. Skiltsystemet består av 11 ulike skilt som alle bygger på de samme designprinsippene. Anbefalt material i alle skilt er stål eller tre (cortenstål). Stativene er store og tidligere styre har valgt å videreføre gammelt skiltstativ med oppreist skilt og to ben, ute i nasjonalparken. De store stativene i skiltsystemet lar seg ikke montere ute i verneområdet, pga. av stor tyngde og fundamentering.

Ved innfallsporter er det et valg mellom cortenstål, og tre type malmfuru, termofuru eller kebony. Størrelsen er 2000mm høyt og 1250 mm bredt.

I besøksstrategien er det definert 3 hovedinnfallsporter til Færder nasjonalpark, Tønsberg, Østre Bolæren og Verdens Ende. Rett ved Verdens Ende er Moutmarka, friområde/nasjonalpark. Det er to hovedparkeringsplasser til denne: Grepansvingen og Mokjerka. I henhold til besøksstrategien er det ønskelig å informere mer utførlig på disse parkeringsplassene, og der anbefaler forvalter å benytte skiltsystemet ifølge designmanualen. Det er dag flere ulike skilt ved parkeringsplassen, og derfor behov for opprydning. Oslofjordens Friluftsråd er grunneier, og forvaltningen er i dialog om skiltene.

Det er ønskelig med ett informasjonsskilt (friluftsliv) og to temaplakater (naturverdier og geologi).

Skisse på skiltstativ

Vurdering

Skiltstativene er store og ingen «hyllevare». Det har derfor vært utfordrende å finne pris, både for å budsjettere, men også for å finne en god løsning for fundamentering mm. En henvendelse til et større byggefirma i desember 2020 ga ikke resultat.

Forvalter har derfor kontaktet snekkerfirma Hegg Bygg AS for å få en pris og forslag til løsning for montering. Det er gitt en pris på 60.000 eks. mva. for tre tavler med kebony og montering.

Daglig leder i Hegg Bygg AS er imidlertid svigersønn til forvalter, og saken legges derfor fram for styret til vurdering.

Færder nasjonalpark har mottatt et pristilbud og et forslag til løsning. Løsningen er forelagt designer som jobber med skiltene og for øvrig kjenner designmanualen godt, og forslaget ser lovende og bra ut.

Stativene i designmanualen er krevende, og det er stort behov for dialog og løsningsorienterte samarbeidspartnere. Forvalter er også i dialog med merkevareavdelingen i Miljødirektoratet.

Det er to parkeringsplasser til Moutmarka området, men denne saken gjelder den sydligste parkeringsplassen, som et prøveprosjekt. Det vil bli vurdert i 2022 om også den andre parkeringsplassen får samme oppsett.

Anbefaling

Saken legges fram uten anbefaling

Færder nasjonalpark

ST 5/21 b

Dato: 01.03.21

CWR – crop wild relatives – kulturplantenes ville slektninger

I forbindelse med utarbeidelsen av forvaltningsplan for Færder nasjonalpark, arbeidet norsk genressurscenter med å etablere et genressursreservat.

Definisjoner

Et genressursreservat for planter er et landområde der vern og bevaring av genetisk mangfold i naturlige populasjoner er et omforent bevaringsmål og hvor det er sannsynlig at populasjonene kan bestå og utvikle seg over et langt tidsrom.

En **Crop Wild Relative (CWR)** er en planteart som, via sitt nære genetiske eller taxonomiske slektskap til en dyrket plante, har potensiale til å bli benyttet i planteforedling til å utvikle nye og bedre sorter av den dyrkede arten. CWR omfatter slektninger til hvilken som helst dyrket eller brukt plante.

Forslaget gikk ut på å bevare Færder nasjonalpark som et *in situ* bevaringsområde for plantegenetiske ressurser og livskraftige bestand av prioriterte arter skal bevares i sine naturlige leveområder/habitater/naturtyper. Norsk genressurscenters strategi for *in situ* bevaring av nytteplanter og deres viltvoksende slektninger i norsk flora omfatter 206 plantearter. Av disse er 110 arter funnet innenfor grensene til Færder nasjonalpark.

Dette arbeidet stoppet imidlertid noe opp, blant annet fordi personer sluttet hos norsk genressurscenter og også i Færder NP. Imidlertid er dette arbeidet tatt opp igjen, og første møte med NIBIO som nå har ansvaret, er gjennomført. NIBIO er rådgivende og utførende fagorgan for Landbruks og matdepartementet. De skal sikre en effektiv og bærekraftig forvaltning av nasjonale genressurser i husdyr, planter og skogtrær. Til informasjon er det nå nylig opprettet et genreservat for villeple i Jomfruland nasjonalpark.

I tillegg har Færder nasjonalpark blitt invitert til et nordisk nettverkssamarbeid. Det viser seg at det ikke er noen andre steder som har kommet så langt som Færder nasjonalpark i forhold til kartlegging og oversikt, og ikke minst antall arter innenfor vernegrensen. Stort sett ivaretas artene med dagens skjøtsel.

Det nordiske samarbeidet har nå fått midler til å gjennomføre en rekke tiltak, og det er fremkommet en rekke forslag til hva Færder nasjonalpark kan bidra med. Blant annet at det gjøres mer kartlegging, f.eks. på genetikk, og evt. Bidra til informasjon.

Se for øvrig vedlegg 12 i forvaltningsplanen, In situ – genressursbevaring for mer detaljert informasjon.

Vurdering

Formålet med opprettelsen av Færder nasjonalpark er blant annet å bevare et større naturområde med representative økosystemer ved kysten i ytre Oslofjord og med særlig vekt på landskap, naturtyper, arter og geologiske forekomster på land og i sjø og som er uten tyngre naturinngrep.

Det ble gjort mye arbeid med å kartlegge arter i Færder nasjonalpark, og kartlegging viste at rundt halvparten av de prioriterte artene finnes innenfor Færder nasjonalpark. Det er likevel fortsatt behov for ytterligere kartlegging, da det fortsatt mangler en nøyaktig oversikt over populasjoenene på de ulike øyene. Det er ikke gjort genetiske undersøkelser av noen av artene. Det er særlig syv øyer som skiller seg ut, som har et stort antall av de viktigste artene.

Foreløpige opplysninger tyder også på at Færder nasjonalpark er det første verneområdet i Norden som har kommet så langt med å definere arter i et genressursreservat. Det er også behov for å avklare en rollefordeling og forventning mellom i forhold til videre oppfølging av et genressursreservat, det er også behov for avklaringer i forhold til midler til videre arbeid. Her er behov for samarbeid mellom Landbruk og Miljø.

Færder nasjonalpark vil også kunne gi erfaringer til nordisk arbeid med samme tema. I tillegg vil Færder nasjonalpark kunne videreformidle informasjon og utstillingsmateriale utarbeidet i nordisk samarbeid.

Det er også interessant at samme område er Utvalgt kulturlandskap for tidligere Vestfold fylke, et prosjekt hvor Landbruk, miljø og kulturminnemyndighet samarbeider godt.

Anbefaling:

Samarbeidet kan bidra til å styrke kontakten mellom Landbruk og Miljø, og også bidra til ytterligere midler og kartlegging av naturverdier i Færder nasjonalpark.

Forvalter anbefaler at Færder nasjonalpark gjenopptar samarbeidet med NIBIO, og også deltar i nordisk samarbeid, men med begrensende ressurser i 2021. Det legges fram en ny sak for styret høsten 2021.

Færder nasjonalpark

ST 5/21 c.

Dato: 02.03.21

Krafttak for kysttorsken – sluttrapport og veien videre

Færder- og Ytre Hvaler nasjonalparker ligger side om side ytterst i fjorden, og har begge som formål å sikre naturverdiene for kommende generasjoner. I arbeidet med forvaltningsplaner og forvaltningsmål, ble det også satt mål om at bestanden av kystnær torsk skulle økes. Dette etter mange år med nedadgående kurve.

Nasjonalparkstyrene tok initiativ til et sektorovergripende prosjekt hvor Havforskningsinstituttet, Vestfold/Telemark og Viken fylkeskommuner, Fiskeridirektoratet, Miljødirektoratet og representanter fra fiskernes organisasjoner alle var representert.

Målet var å oppnå økt kunnskap om fiskesamfunnet og økosystemet gjennom ny forskningsaktivitet igangsatt av prosjektet og peke på tiltak for om mulig å restaurere torskebestanden i fjorden.

Havforskningsinstituttet står faglig ansvarlig for innholdet i sluttrapporten.

Forsker Even Moland presenterte sluttrapporten for styret 17.2.21.

På Færder nasjonalpark sine nettsider kan vi lese følgende: Rapporten gir en helhetlig analyse av situasjonen i fjorden:

- Det er fortsatt håp for fisken i fjorden, forutsatt at det settes inn tiltak
- Hovedproblemet i fjorden er en kombinasjon av overfiske gjennom mange år og en svekket miljøtilstand
- Rapporten foreslår en mer stedstilpasset fiskeriforvaltning, blant annet bevaringssoner der oppbygging av fiskestammene og restaurering av fiskens leveområder gis første prioritet
- Rapporten understreker viktigheten av at landbruket og kommunene reduserer sine utslipp til vassdragene og Oslofjorden
- Rapporten nedtoner selens og skarvens rolle som forklaring på fiskens tilbakegang

Innspill fra Ytre Hvaler nasjonalparkstyre

Even Moland presenterte sluttrapporten for Ytre Hvaler nasjonalparkstyre 29.01.21. Der fremkom en del tanker om veien videre, og forvalter ble bedt om å ta kontakt med Færder nasjonalparkstyre. Det ble blant annet spilt inn at tanker om at marine NPer bør ha fokus på å være spydspiss for et bærekraftig fiske. På Hvaler er det naturlig nok en del motstand blant fiskerne mot redusert tråling.

YHNP-styret ønsker et fellesmøte med Færderstyret (f.eks i mai) ang. veien videre for å følge opp KFK-rapporten. Det fremkom flere tanker om veien videre:

- Kanskje kan vi invitere fiskeriministeren for drøfting av rapporten og veien videre?
- Er det i det hele tatt mulig å fase inn et effektivt marint vern?
- Ønske vi å finne svar på dette sammen, f.eks i et nytt prosjekt?

Det er lagt fram mange forslag til tiltak i rapporten. Noen tiltak krever videre samarbeid mellom forvaltning, fiskere og forskere.

Vurdering

Prosjektet har vært sektorovergripende og dermed et svært viktig prosjekt. Prosjektet har bidratt til mye ny kunnskap. Rapporten avklarer også myten om selens og skarvens rolle i forbindelse med nedgang i torskebestanden. Rapporten fastsetter også at det er fortsatt håp for fisken, men at det er behov for en rekke kraftige tiltak.

Rapporten peker blant annet på høyt fiskepress gjennom de siste 100 år, og også at langvarig bunnråling har bidratt negativt, i tillegg til avrenning og nærings saltbelastning. YH nasjonalparkstyre har kommet med forslag om felles møte for å diskutere veien videre, og evt. Vurdere mulighetene for et nytt samarbeidsprosjekt om bærekraftig forvaltning og utvikling.

Anbefaling:

Krafttak for kysttorsken var et prosjekt initiert av de to nasjonalparkstyrene, basert på bekymring over nedgangen i torskebestanden, og at nasjonalparkenes formål var å bidra til økt bestand. Det anbefales derfor at Færder nasjonalparkstyre møter Ytre Hvaler nasjonalparkstyre for en felles drøfting. Forvalter bes forberede møtet sammen med forvalter i YHNP.

Færder nasjonalpark

ST 5/21 d

Dato: 03.03.21

Samarbeid mellom Ytre Hvaler nasjonalpark, Kosterhavet nasjonalpark og Færder nasjonalpark

Siden etableringen av Færder nasjonalpark i 2013, har nasjonalparkstyret hatt tett dialog med Ytre Hvaler nasjonalparkstyre og Kosterhavet nationalpark. Det har vært årlig samling, på rundgang, med mange faglige foredrag, befaring i den respektive nasjonalparken, og uformelt samvær og middag.

Færder nasjonalpark var planlagt som vertskap i 2020, men samlingen ble utsatt pga. korona. Nå ser vi at situasjonen også i 2021 er krevende og sannsynligvis vanskelig med felles møte. Forvalter i Færder, Ytre Hvaler og Kosterhavet har hatt skype samlinger både i 2020 og i 2021 for å belyse og utveksle erfaringer om felles utfordringer. Vi ser at vi har en rekke felles saker.

Tidligere styrever har uttrykt stor nytte av slike samlinger, både for å utveksle erfaringer, men og stor nytte av felles utfordringer og ulike løsninger. Sverige og Norge har ulike modeller for forvaltning av nasjonalparker.

Forvalterne har noen innspill til sakliste, men ønsker og innspill/behov fra styrene. Ekstern foredragsholder er absolutt mulig. Forslag til dato: **fredag 21. mai**

Noen innspill.

- Presentasjon av alle medlemmer
- Krafttak for kysttorsken – sluttrapport – presentasjon av Even Moland??
- Bekjempelse av stillehavssøster / rynkerose (rosa rugosa)
- kartlegging av ålegrasenger
- no-fence – erfaringer
- Besøksstrategi – Pandemi-erfaringer ifht friluftsliv/slitasje?
- EU-life lophelia
- Hva anser styremedlemmene om? : åpent tema
- Marint forum Skagerrak tilgang til hverandres data? Felles marin overvåking??

Vurdering

Forvalter har hatt flere skype møter av kortere varighet, men har hatt stor nytte av å diskutere og utveksle informasjon og erfaringer fra de øvrige forvalterne. Ingen nasjonalparker er like, men likevel nyttig. Tidligere styrever har også uttrykt at dette er nyttig og interesse for å fortsette fellesskapet.

Anbefaling:

Forvalter gis i oppdrag å arrangere en digital konferanse med Ytre Hvaler nasjonalpark og Kosterhavet nationalpark den

Med følgende innspill til tema

Færder nasjonalpark

ST 5/21 e

Dato: 4.3.21

Budsjettprioritering 2021 og tiltaksliste

Et foreløpig budsjett ble lagt fram for nasjonalparkstyret november 2020. Tilskuddet fra Miljødirektoratet ble mindre enn omsøkt, og det må gjøres omprioriteringer. Det legges fram et forslag til prioriteringer.

Det foreslås å videreføre eksisterende tiltak, og i mindre grad igangsette nye.

Nytt tiltak er restaurering av slåtteeeng på Gåsøy. Tiltaket blir utført av frivillige, og ble igangsatt høsten 2020 uten kostnader for forvaltningen. Informasjon om marine naturtyper er nytt prosjekt, et forslag fra Besøksenter Færder nasjonalpark om å produsere en film om naturverdiene under vann. Forvalter anbefaler at prosjektet settes på vent, da informasjon og skilting i nasjonalparken bør prioriteres sammen med løpende skjøtelsesprosjekter.

Prøveprosjektet med beitekoordinator er ferdig (2019 og 2020). Dette vil ikke bli videreført.. Det er imidlertid ønskelig å inngå en begrenset samarbeidsavtale om enkeltprosjekter, også i samarbeid med Utvalgte kulturlandskap.

Anbefaling:

Styret vedtar rammen for tilskudd og tar prioriteringen til etterretning. Forvalter gis myndighet til å gjennomføre omsøkte tiltak og omprioritere innenfor rammene. Større omprioriteringer legges fram for styret. Det legges fram halvårsrapport for styret.

FORSLAG PRIORITERING 2021

Tiltak i Færder nasjonalpark

Pri.	Navn	Status	SØKNAD	PRIORITERI	Innvilget be	Øk. ansvarlig
1	Hogst av plantet gran på Mellom Bolæren		150000		0	Forvaltningsm
2	Brenning av kvist Nordre Årøy	OK	80000		80000	Lokalt SNO
3	Kartlegging av naturverdier på Bjerkøy	Utenfor postformål	80000	50000	0	Forvaltningsm
4	Infopunkt hovedinnfallsport Ø. Bolæren		450000	275000	0	Forvaltningsm
5	tilrettelegging		250000	110000	0	Forvaltningsm
6	Bekjempelse av mink	OK	40000		40000	Lokalt SNO
7	Sandø, fristille eiketrær	OK	20000		20000	Lokalt SNO
8	Trådløse gjerder i Moutmarka		50000	35000	0	Forvaltningsm
9	Rydding og gjerding i Moutmarka		70000	70000	0	Forvaltningsm
10	Ferdsestellere i Moutmarka	Utenfor postformål	125000		0	Lokalt SNO
11	Slått og rydding på Bolærne		120000	90000	0	Forvaltningsm
12	Steinkloss, slått av eng	OK	10000		10000	Lokalt SNO
13	Nordre Årøy, fjerning av berberis og annet	OK - inngår i pott	50000	10000	0	Forvaltningsm
14	Årøy rydding og brenning av hogstavfall	OK - inngår i pott	30000	30000	0	Forvaltningsm
15	Hvaløy, rydding etter hogst		125000	125000	0	Forvaltningsm
16	Tilbakeføring av strandtorn til Færder NP		30000	15000	0	Forvaltningsm
17	Store Færder rydde rundt kulturminne		15000	10000	0	Forvaltningsm
18	Evaluering av skjøtselstiltak		100000	50000	0	Forvaltningsm
19	Restaurering av gjengrodd slåttemark		30000	20000	0	Forvaltningsm
20	Slagfeller til mink	OK	15000		15000	Lokalt SNO
21	Informasjon om marine naturtyper		100000	10000	0	Forvaltningsm
22	Samlet pott		FNP styre	900000	165000	Lokalt SNO
				900000	165000	1065000
						SUM TILDELT TOTALT

Samlet søknadssum 2021	1940000	
Fordeles slik:		
Utenfor postformål	205000	
Pott til SNO	165000	SNO midler tildelt
Tiltaksmidler til FNP styre	900000	Prioritering Færder NP styre
Redusert søknadssum	670000	
SUM SØKNAD	1940000	

	Søknad	Innvilget
BUDSJETT 2021 - styret drift 1909	280000	240000
Honorar/arb.giveravg.		75000
Møter*		15000
Driftsavtaler**		30000
Nettsidedrift (produksjon)		50000
Kompetanse***		20000
Forsikring frivillige		5000
Kjøp av tjenester		35000
Bekledning		10000
		240000

*Møteleie/bevertning

Styremøter, knutepunktmøter, rådgivende utv mm

**Driftsutstyr

Båttavtale, driftsmidler, leie infopunkt

***Kompetanse

Færdesseminaret

Webkurs, diverse

	Søknad	Innvilget
BUDSJETT 2021 - styret besøksstr	180000	100000
Kulturlandskapsskole		25000
Drift nettside (teknisk/utvikling)		45000
Prosjekter med Besøkscenter		30000
		100000

TILTAKSLISTE FÆRDER NP 2021	Utfører	Hvor	Oppfølging
-----------------------------	---------	------	------------

TILSYN/KONTROLL/LOVPÅLAGT

Sjøfuglforstyrrelse, ilandstigningsfb Bålbrenning, båndtang, vannscooter, fjerning av rullestein, ulovlig utlegging av bøyer, mm. Behov for oppsyn både helger og kvelder, særlig i sommersesongen	SNO (tilsyn/kontroll/lovpålagte oppgaver)	FNP	SNO
--	---	-----	-----

SKJØTSEL

Fjerne rynkerose utvalgte lokasj	SNO	Utvalgte øyer	SNO
Uttak av mink	SNO	Utvalgte øyer	SNO
Slått Steinkloss	SNO	Steinkloss	SNO/FNP
Rydde/Brenne N. Årøy (oppfølging)	SNO/skjærg.tj	Nordre Årøy	SNO/FNP
N. Årøy, fjerning av berberis mm	avvente	Nordre Årøy	SNO/FNP
Restaurere svartor-sumpsk (S.Årøy - oppfølging)	SNO/skjærg.tj	Søndre Årøy	SNO/FNP
Oppfølging av pågående skjøtselsoppdrag iverksatt av forvaltningsmyndighet	SNO	FNP	SNO/FNP
Sandø, fristille eiketrær	SNO	Sandø	SNO/FNP
Utsetting av strandtorn	SNO	S. Årøy el Sandø	SNO/FNP
Fjerne gran iflg skjøtselsplaner (MB, lldv mfl)	utsatt		
Rydding og gjerding i Moutmarka	OF/Kirkens Bymisj	Moutmarka	FNP/SNO
Slått og rydding på MB og ØB	Mellom Bolærens Venner	Mellom Bolæren og Østre Bolæren	FNP/SNO
Hvaløy, rydding etter hogst	Entreprenør	Hvaløy	SNO/FNP
Store Færder rydding	Store Færders Venner	Store Færder	FNP/SNO
Restaurering slåttemark Gåsøy	Bjørn Strandli mfl.	Gåsøy	FNP/SNO

OVERVÅKING

Overvåking kammarmjelle	SNO	Østre Bolæren	SNO
Bistå botanisk museum (sandtimotei mfl)	SNO	utvalgte øyer	SNO
Oppfølging bevaringsmål	SNO	utvalgte øyer	SNO/FNP

INFORMASJON

Sluttføre infopunkt ØB (utstilling/utvendig)	Forvalter/AADX mfl.		Forvalter
Informasjon på nettsider/FB	Birgit Brosø (statsforvalter)/ forvalter		Forvalter
Utarbeide skilt FNP/skiltstativ	Birgit Brosø/forvalter		Forvalter

ANNET

Samarbeid med Besøkscenter Færder NP	Forvalter
Saksbehandling	Forvalter
Styremøter	Forvalter
Knutepunktsmøter	Forvalter
Befaringer	Forvalter mfl.
Kompetansesamlinger	Forvalter

SKILTPLAN FÆRDER NP 2021

Beskrivelse Illustrasjon Kommentar

Geologi Moutmarka
Naturverdier Moutmarka
Friluftsliv Moutmarka

Skilt nærmest ferdig, dialog med merkevaregruppa MD om skiltstativ
Skilt nærmest ferdig, dialog med merkevaregruppa MD om skiltstativ
Skilt står ved P-plass i dag, tenkes flyttet over til nytt stativ

Store Færder (kulturminner)

se eget vedlegg

Her har vi fått ok fra merkevaregruppa til å bruke våre utkast. Blir utført i vår

1 skilt om Store Færder plassert på VE

Skilt er ikke laget, skilt viser plassering

Sommerfugler på Østre Bolæren
Skjøtsel på Østre Bolæren

eget vedlegg
eget vedlegg

Må vurdere skiltstativ. Tidligere skilting på øya er ikke i tråd med merkevaren, men merkevaren har pr i dag ingen gode forslag

Opplysningskilt fare på VE (sterkt ønsket av Besøkscenter, erfarer at mange ikke har kunnskap om vær/vind og fare

Skal lages i cortenstål ifølge designmanualen, svært kostbart. Ønskelig å gå i dialog med BSFNP

Færder
nasjonalpark

Lys i mørket

English translation

De gamle fyruinene var populært utfartsmål også i gamle dager. Foto: Ukjent

Store Færder er Norges nest eldste fyr, fra 1697. Fire familier bodde her fast til fyret ble flyttet til Tristein i 1857. Bygningene og restene etter fyret forfalt raskt. Men fremdeles kan du se spor etter de generasjonene som har livnært seg her ute som fyrvoktere, loser og fiskerbønder.

Langs denne stien kan du lese små historier om kulturminnene du ser på din vei opp til fyret. Store Færders Venner og Kulturarv i fylkeskommunen jobber for å ta vare på historien her. God tur!

English translation - Aris eum dolupti oruptat iasped everumquae laccatur maximpe ribusa coreicias eicturitasin prem doluptates pelignima cusam, volor am, nonsequatiis dolluptati blautas

que corae dusaectatem si bernam faccus ame voluptae quas doluptum esequaectus dollest otasitaepro coreped ma sunt, ut hil eatem as apissin veliqui blaborr ovidebi tessime ndustiam volupis est dolo

Når du går i land på Bolærne en solrik sommerdag er det lett å legge merke til sommerfuglene som flagrer rundt. Her har forskerne funnet nesten tusen arter!

De fleste kjenner igjen de fargerike dagsommerfuglene. Men disse utgjør kun hundre av de 2300 artene vi kjenner fra Norge. Resten er nattfly, målere, spinnere, svermere og halvparten er småsommerfugler. Den minste arten måler kun 3 mm i vingespenn og den største 13 cm!

Sommerfuglenes farger dannes ved at vingemebranene er dekket av skjell, som takstein på et hus. Disse har forskjellige farger og danner sommerfuglenes mønstre.

Grunnen til at vi har så mange sommerfugler på Bolærne er at øyene har et rikt kulturlandskap og ganske varme og tørre somre og forholdsvis milde vintre.

English text - Pa di aute quo modicie nditaqui am ventotas ipiendus ex experfe ribusap ienimus eum qui offictis eatas ducia sent lat doluptatis sequi blacearibus aut fugia dolorep editionem. Ut quantios dolupit laborepror antibus nobist doluptassi am venisit aut fugitibus as ipsunte ped eatiberumet laceptatet harci to blamus nis aspelluptium consequia quam, omnihit aut vendi duntibus, vid molo tem qui sit, aut lique everro blam aut pratet exerspicia eatem que dolut eariant. Arum alis doloribus. Nat quidist, cum dit audaece strumqu asperi dit dolumquas si ipsam captur as dit ullabor emporit mo et eum ni reprorem alibus sum ex et aut eos dipsaped eatibusa sit mincius tisitint lignatur aut

Dette er en liten nattsvermer som en sjelden gang trekker opp fra Sør Europa. For å ikke bli spist av giftige edderkopper i blomstene, svever den over som et helikopter. /*Macroglossum stellatarum*

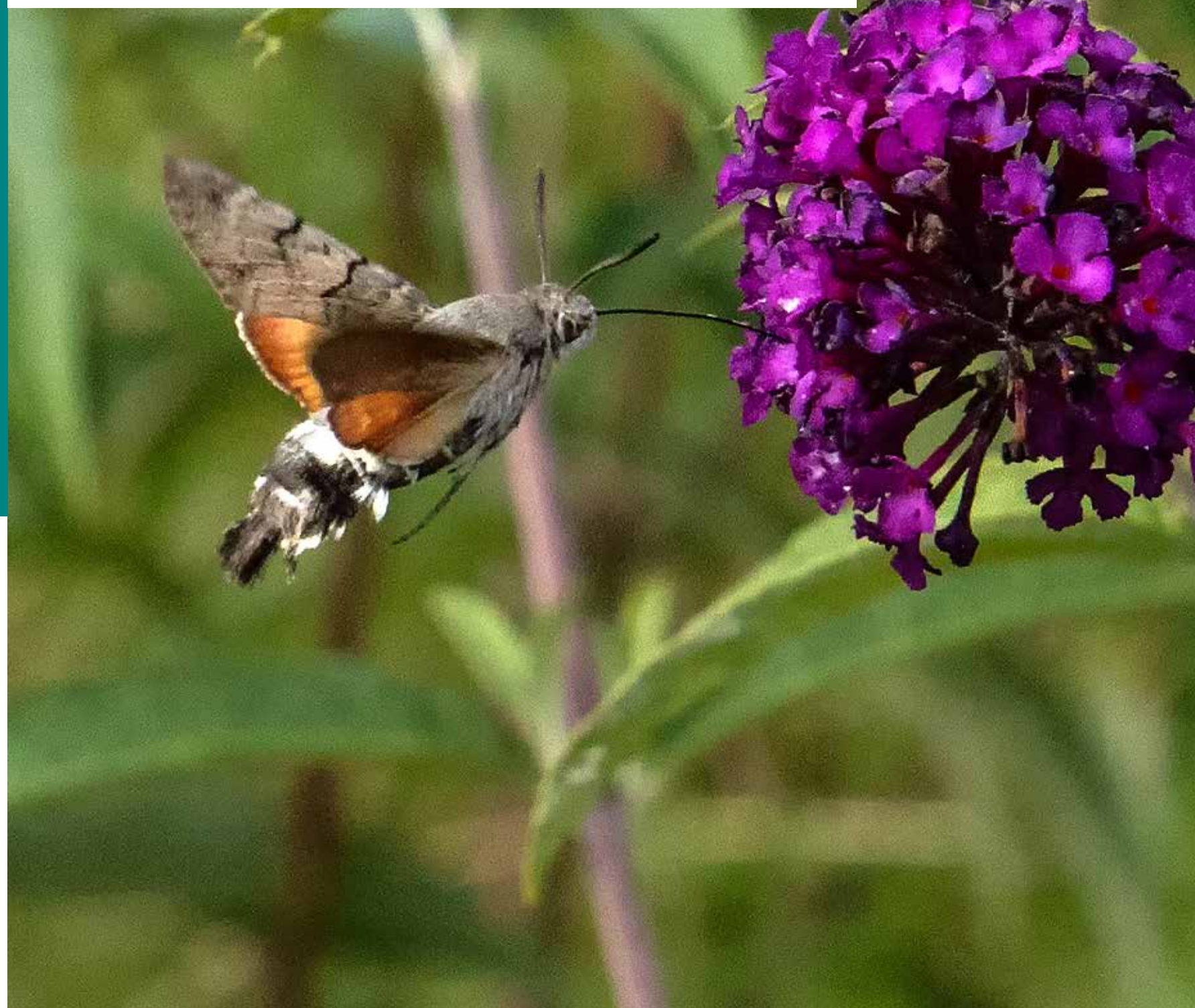

Foto:

De fleste sommerfugler er svært små, slik som denne på 3 til 4mm. Larven lever av klorofyllet inne i bladene på mispel og villeple. / The 3 - 4 mm long *Leucoptera malifoliella*

Foto:

Sølvkåpe er en sjelden art rundt Oslofjorden. Larvene lever på arter av fiol og de voksne insektene på blomsternektar. *Issoria lathonia*

Foto:

Kløverblåvingen flyr i mai og juni. Flere av blåvingeartene har gått sterkt tilbake etter som kulturlandskapet har blitt borte. English text

Foto:

Færder
nasjonalpark

Kulturlandskapet gir høyt biomangfold

English translation

www.ferdernasjonalpark.no

Folket som bodde her på Østre Bolæren var sjømenn, loser og fiskere. På øya hadde de noen åkerlapper og husdyr på beite. Kulturlandskapet som de skapte gav et stort mangfold av arter.

Antakelig har det bodd folk fast på Østre Bolæren fra rundt 1700. I 1820 står det skrevet at det var tre kyr her på øya. I 1865 var det 37 mål dyrket mark og 18 mennesker. Folket som bodde her utnyttet strandengene mot sjøen som beite for buskapen sin. Når dyrene stadig forsyner seg av vegetasjonen gir det mer varierte og lysåpne livsmiljøer for plantene. Sammen med kalken i skjellsandjorda her i bukta, gir dette så særegne livsbetingelser at mangfoldet av både planter, sopp og insekter blir uvanlig stort.

Der menneskets bruk opphører, gror åker, eng og beiter igjen. For å ta vare på det rike arts mangfoldet her på Østre Bolæren er derfor beitedyrene tilbakeført på øya. **Takk for at du respekterer båndtvangen fra 1. april til 15. oktober.**

The flower meadow at Sønstegård is a beautiful display of biodiversity. The sandy soil is high in calcium; an excellent habitat for a diverse, calcium-loving flora. Rare plants such as field restharrow and the small pasque flower can be found here. Flower meadows attract many butterflies and several rare insect species. The ant *Formica foreli* and the leafcutter bee *Megachile lagopoda* are two of the rarest; Tjøme is the only known occurrence in Norway. We all have a responsibility to look after these little meadow dwellers. To avoid trampling them and their habitat, it is important that visitors keep to the main paths marked on the map (to the right). Camping is forbidden, and the rigging of sports equipment, such as kites or surfboards, must be done outside of the reserve.

Den vakre marianøkleblom finner man gjerne i engområder som beites.
English text.

urarkivet.no

Denne vesle, sjeldne billen *Opatrum sabulosum* finnes på noen få slike tørre enger langs kysten på sandbunn.
English text

Nonsblom åpner seg tidlig på morgenen dersom sola skinner og lukker seg ved "non", rundt kl. 15.
English text.

Kammarimjelle er en svært sjelden art som gjerne vokser på enger med kalk i grunnen.
English text

Foto: Tygve Tjønnås

Til
Statsforvalterne
Nasjonalpark- og verneområdestyrer

Trondheim, 14.01.2021

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2013/1342

Saksbehandler:
Lise Rognes

Delegering av myndighet etter naturmangfoldloven til statsforvalterne og nasjonalpark- og verneområdestyrer

Myndighet etter lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) er ved kgl.res. 8. januar 2021 (FOR-2021-01-08-65) delegert fra Kongen til Klima- og miljødepartementet med virkning fra 15. januar 2021. Klima- og miljødepartementet har i vedtak 12. januar 2021 delegert myndighet til Miljødirektoratet med virkning fra 15. januar 2021.

Miljødirektoratet delegerer myndighet til Statsforvalterne for følgende bestemmelser:

- § 20 annet ledd
- § 21 annet ledd
- § 69 første ledd
- § 70 annet ledd
- § 71 første ledd
- § 72 tredje ledd
- § 73 første ledd

Miljødirektoratet delegerer myndighet til nasjonalpark- og verneområdestyrer for følgende bestemmelser:

- § 69 første ledd
- § 70 annet ledd
- § 71 første ledd
- § 73 første ledd

Delegeringene trer i kraft 15. januar 2021 og erstatter tidligere delegeringer etter samme bestemmelser. Delegeringene er ikke til hinder for at departementet eller direktoratet kan utøve myndighet etter bestemmelsene.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ellen Hambro
direktør

Ivar Myklebust
avdelingsdirektør, Land og friluftslivsavdelingen

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Færder nasjonalpark
v/Nasjonalparkforvalter
Anne Sjømæling

Mågerø, 15. januar 2021

Orientering om tiltak mot marint avfall i Færder nasjonalpark

Formelt er Havnøy avsender av orienteringen siden de er operatør av Skjærgårdstjenesten i Færder enhet, men også utfører tiltak utenfor rammen til Skjærgårdstjenesten.

Havnøy er godkjent tiltaksarrangør for NAV og har deltakere på arbeidstrening med i Skjærgårdstjenesten og tiltak mot marint avfall. Ordningen har eksistert i 35 år.

Skjærgårdstjenesten i Færder enhet har ansvaret for drift og tilsyn med alle sjøbaserte sikrede friluftsområder i Tønsberg, Færder og deler av Sandefjord kommuner. Over mange år har Skjærgårdstjenesten organisert og utført rydding av marint avfall. Det er en av basisoppgavene og er i tillegg forsterket med årlige søkbare midler fra Miljødirektoratet. Noe av midlene dekker budsjetterte driftsutgifter til Skjærgårdstjenesten i Færder enhet og noe utfører Havnøy ut over budsjettammen på 2,3 årsverk.

Havnøy, med sine ansatte knyttet til Skjærgårdstjenesten, har bygget opp en kompetanse på organisering og innsamling av marint avfall spesielt og operasjoner i utsatt og sårbar skjærgårdsnatur generelt. Fire ansatte er kurset til oppsynspersonell av Statens naturoppsyn (SNO) og til teigledere av Interkommunalt Utvalg mot Akutt forurensing (IUA).

Fra 2021 har Handelens Miljøfond (HMF=plastposefondet) signalisert at de vil utlyse eller tildele midler til det de definerer som profesjonell rydding av skjærgården i Oslofjorden. Prosjektet skal vare i 3 år. Oslofjordens Friluftsråd har fått i oppdrag fra HMF å utrede dette.

Havnøy, med ansatte knyttet til Skjærgårdstjenesten, ser på dette som et potensiale til å styrke egen drift. Planen er å tilby og opprette et ryddeteam. I praksis vil de samme ansatte som Havnøy har tilknyttet Skjærgårdstjenesten utføre arbeidet ut over rammen og avtalen med kommunene. Det er lang praksis for det i Færder enhet.

Primært knytte til tilskuddet fra Miljødirektoratet til marint avfall som går ut over de avtalte 2,3 årsverkene og kapasiteten til enheten. Avtaler om større skjøtselstiltak for FNP og SNO er også utført med de samme ansatte ut over rammen for enheten. I mer særskilte situasjoner har det skjedd når det har oppstått akutte situasjoner. Eksempler er opprydding etter Full City og Godafoss og nå sist rydding og opptak etter påslag av parafinvoks i skjærgården. Det skjer i samarbeide med IUA og Kystverket.

Havnøy som operatør av Skjærgårdstjenesten ønsker å videreføre og utvikle innsatsen mot marint avfall og planlegger flere tiltak som berører Færder nasjonalpark:

- Forsterke ordningen med at frivillige rydder og melder dette inn via nettet for henting
- Gjennomføre Strandryddedag(er) fra Bolærne i helg (når pandemien gjør det mulig)
- Delta i lokale initiativ rette mot marint avfall
- Gjenoppta «Sjøvett og miljødager» for skoleklasser i Tønsberg, Sandefjord og Færder kommuner, vår og høst (når pandemien gjør det mulig)
- Opprette et profesjonelt ryddeteam som primært rydder i utilgjengelige og sårbare områder under forutsetning av tilskudd fra Handelens Miljøfond

Havnøy ser det som naturlig at styret for Færder nasjonalpark er orientert om og eventuelt kan gi tilbakemeldinger på de tiltakene som planlegges for 2021 og videre. Hvordan HMF skal tildele sine midler og til hvem er ikke kjent for Havnøy, men en viktig premiss er at det skal komme i tillegg til bevilgninger og tiltak som allerede gjennomføres.

Med vennlig hilsen

Øystein Hovde

Sign.

Avd. leder i Havnøy

(og driftsleder for Skjærgårdstjenesten Færder enhet)

Færder nasjonalpark

SAMARBEIDSAVTALE MELLOM FÆRDER NASJONALPARK OG OSLOFJORDENS FRILUFTSRÅD

1. Partene

Denne samarbeidsavtalen inngås mellom Oslofjorden Friluftsråd (heretter OF), Færder Nasjonalpark (heretter FNP).

2. Kontakt

Kontaktperson hos FNP er nasjonalparkforvalter Anne Sjømæling

Tlf: 33 37 11 77

Mobil: 95 44 57 40

e-post: ansjo@statsforvalteren.no

Kontaktperson hos OF er avdelingsleder Liv-Marit Hansen Toverud

Tlf: 99 51 93 86

e-post: livmarit@oslofjf.no

3. Innhold

Rydding av marin forsøpling i Færder nasjonalpark koordineres av Skjærgårdstjenesten Færder enhet (Stiftelsen Havnøy). Rydding foregår i nært samarbeid med nasjonalparkforvaltningen og aktuell kommune. Skjærgårdstjenesten koordinerer frivillig ryddeaktivitet i skjærgården, både organisert og uorganisert. Skjærgårdstjenesten organiserer også aktivitet knyttet til skoleklasser og næringsliv, samt at de organiserer henting av innsamlet avfall. Enkelte områder ryddes av faste vennegjenger, blant annet Mellom Bolæren.

Skjærgårdstjenesten rydder i tillegg vanskelig tilgjengelige steder i nasjonalparken. Disse områdene må ryddes av profesjonelle. Det vil være behov for bistand til spesielle områder.

Nasjonalparkforvalter melder fortløpende inn til Skjærgårdstjenesten vanskelige områder som oppdages. Særlig mindre kløfter/slukter mot syd/sydvest kan være mulige oppsamlingssteder for marint avfall, og ofte vanskelig tilgjengelig og bør ryddes av profesjonelle. I tillegg er det en utfordring med mindre partikler og mikroplast på enkelte områder. Disse områdene har ikke Skjærgårdstjenesten alene kapasitet til å rydde.

Oslofjordens Friluftsråd kontakter Skjærgårdstjenesten for bistand til rydding. FNP informeres om planlagt aktivitet.

4. Annen informasjon

- Vilkår for arbeidet i hvert område avtales nærmere. Ta helst kontakt på e-post med nasjonalparkforvalter før rydding igangsettes.

Kontaktinformasjon Skjærgårdstjenesten Færder enhet: Øystein Hovde, oystein.hovde@havnøy.no.

Sted/dato: Tønsberg 19.01 2021

*Etter våre rutiner er dette brevet godkjent
og sendt uten underskrift*

Anne Sjømæling
Færder Nasjonalpark

Liv-Marit Hansen Toverud
Oslofjordens Friluftsråd